

Warszawa 8 października 2019 r.

DUS.III.5001.57.2018.WB

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870), w zakresie swojej właściwości zawiadamia, że Pana petycja z dnia 2 lipca 2019 r., w części dotyczącej zmiany przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

Pana petycja, która została przekazana przez Ministerstwo Finansów i wpłynęła do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 9.07.2019 r. – w części dotyczy zmiany zasad opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w zależności od dochodu przedsiębiorcy lub pracownika.

Należy wskazać, że kwota składek na ubezpieczenia społeczne jest obecnie uzależniona od wysokości podstawy wymiaru, która w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność nie może być niższa niż 60% przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia przewidzianego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy lub 30% minimalnego wynagrodzenia w pierwszych dwóch latach jej prowadzenia.

Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ponad 1,05 mln osób opłaca składkę od podstawy wymiaru wynoszącej 60% przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia, a z preferencyjnej podstawy wymiaru składek odprowadzanych od 30% minimalnego wynagrodzenia korzysta około 250 tysięcy płatników.

Rozwiązania przewidujące wymierzanie składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność od deklarowanej kwoty, nie niższej niż wskazane powyżej - stanowią o ryczałtowym systemie wymierzania tych składek. Wysokość kwotowa składek zmienia się wraz ze wzrostem przeciętnego lub minimalnego wynagrodzenia.

Należy w tym miejscu wskazać, iż powyższy system jest również odzwierciedleniem obowiązywania 3 różnych form opodatkowania przychodów z działalności gospodarczej (zasady ogólne, ryczałt, karta podatkowa). Warto jednocześnie przypomnieć, że składki na ubezpieczenia społeczne stanowią podatkowy koszt działalności i podlegają odliczeniu od zobowiązań podatkowych.

Od 2019 r. osoby, których roczny przychód z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczył trzydziestokrotności kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu poprzedniego roku - mogą korzystać z zasad ustalania składek opartych na wysokości przychodu z prowadzonej działalności.

Przychód zadeklarowany przez te osoby do podstawy wymiaru składek nie może być przy tym niższy niż 30% minimalnego wynagrodzenia. Według danych ZUS ok. 140 tys. osób zgłosiło się do ubezpieczeń społecznych z podstawą wymiaru uzależnioną od przychodu.

Obecny system ubezpieczeń społecznych uwzględnia zarówno specyfikę sytuacji osób rozpoczynających działalność gospodarczą, jak również osób osiągających ze swojej działalności niewysokie przychody lub mających okresowe przerwy w dochodach i braki płynności finansowej. Przewiduje ponadto możliwość 6 miesięcznej ulgi na start (bez składek), z której skorzystało ponad 100 tys. osób oraz możliwość nieopłacania składek w przypadku osób wykonujących tzw. działalność nierejestrowaną - osiągających niewielkie dochody z tego tytułu, nieprzekraczające w skali miesiąca 50% minimalnego wynagrodzenia. Ponadto każdy przedsiębiorca niezatrudniający pracowników na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. *Prawo przedsiębiorców* - ma prawo czasowo zawiesić swoją działalność gospodarczą i wówczas zawieszony jest także obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Podstawa wymiaru i wysokość opłacanych składek rzutują bezpośrednio na wysokość świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych: emerytur, rent, rent rodzinnych, świadczeń z ubezpieczenia w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz zasiłków chorobowych, macierzyńskich i świadczeń rehabilitacyjnych. Dyskutując kwestie związane z obniżeniem składek lub zmianą zasad ich ustalania, należy mieć również na uwadze aspekty związane z koniecznością zapewnienia ubezpieczonym i członkom ich rodzin (renty rodzinne) odpowiedniego poziomu świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Należy przypomnieć, że system ubezpieczeń społecznych w Polsce ma charakter repartycyjny. Oznacza to, że składki opłacane do systemu przez osoby pracujące - są na bieżąco wydawane w postaci świadczeń pieniężnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - nie tylko w przypadku emerytur i rent lub rent rodzinnych, których wypłata ma charakter stały lub długotrwały ale także w przypadku zasiłków chorobowych i macierzyńskich wypłacanych w związku z okresową niezdolnością do pracy.

Składki na bieżąco wpływające do systemu ubezpieczeń społecznych nie pokrywają całości wydatków z tytułu świadczeń. W związku z tym od wielu lat Fundusz Ubezpieczeń Społecznych wspomagany jest dotacjami z budżetu określanymi corocznie w budżecie państwa na dany rok kalendarzowy.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że praktyczne funkcjonowanie systemu ubezpieczeń społecznych, w tym zasady ubezpieczeń społecznych osób wykonujących pozarolniczą działalność gospodarczą są przedmiotem analizy, pod kątem wyboru jak najtrafniejszych rozwiązań – zarówno z punktu widzenia płatników składek i ubezpieczonych, świadczeniobiorców oraz ZUS jako instytucji odpowiedzialnej za realizację ustawowych zadań w zakresie poboru składek i wypłaty świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych.

Ostateczne decyzje w sprawach systemowych rozwiązań ustawowych należą do Parlamentu, który musi jednak uwzględniać wszystkie uwarunkowania funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych w całej jego złożoności.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Do wiadomości:

Departament
Dialogu i Partnerstwa Społecznego
Do nr: DDP.II.053.78.1.2019.NK

z uz.
MINISTER
Marek Zieleniecki
PODSEKRETARZ STANU